

וְלֹסֶגֶרְבִּיב, וַיְלַכֵּל שָׁאָר מִלְכֵי עֲמִינָן, דְּחַרְבֵּיו בִּיתְתֵּיה, וַיְלַשְׁלַטְאָה לֹזָן בְּקָדְמִיתָא, וַיַּתְּבֻנֵּשׁוּן עַמְהָנוּ שָׁאָר עֲמִינָן, וַיַּזְמִין קָדְשָׁא בְּרִיךְ הַזָּא לְאַתְּפְרֹעָא מִנְיִהוּ בְּאַתְּגָלִילִיא, סְחַרְגִּי יְרוּשָׁלָם. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, וַזָּאת תְּהִיכָּה הַמְגַפֵּה אֲשֶׁר יָגַת יְהִי אֶת כָּל הַעֲמִים אֲשֶׁר צָבָאוּ עַל יְרוּשָׁלָם. אֲשֶׁר יַצְבָּאוּ לֹא בְּתִיב, אֶלָּא אֲשֶׁר צָבָאוּ. כְּדִין בְּתִיב, וּבָרְבָּ גָּאוֹנָה תְּהִרּוּס קְמִיחָה, וְדָא לְזָמְנָא דְּאַתָּא מִשְׁיחָה, בְּתִיב, וַיַּשְׂרַתָּא דָא שִׁירָתָא דְעַלְמִין הִיא.

וּבְרוֹזָה אֲפִיךְ גַּעֲרָמוּ מִים, (שמות ט) בְּהַהְזָא זָמְנָא. וּבְגִינֵּן פֶּה אִית בְּהַהְזָא זָמְנָא, וְלֹזְמְנָא דְמַלְכָא מִשְׁיחָה, וְלֹזְמְנָא דְגֹג וְמָגֹג. נִצְבָּו בָּמוֹ נִיד, לְזָמְנָא דְעַלְמָא דְאַתִּי, דְאַיְהוּ חַדְוֹתָא דְכָל עַלְמִין.

אָמַר אֹיֵב אַרְדוֹף אֲשִׁיג אַחֲלָק שְׁלָל. (שמות ט) **אָמַר**

לְשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ

שְׁחַרְבִּיבְוּ בֵּיתְוּ, וְלַהְשַׁלִּיט אָותָם לִימָן שִׁיבָא הַמְשִׁיחָה בְּתוּב, וַיַּשְׂרֵה זֹה הִיא שִׁירָת הַעוֹלָמִים. וּבְרוֹתָחָה, וַיַּתְּבֻנֵּסְוּ עַמָּהָם שָׁאָר הַעֲמִים. וּעַתִּיד הַקְּדוּשָׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַפְרֹעָה מִהָּם בָּגְלוּי סְבִיב יְרוּשָׁלָם. וְהוּ שְׁבַתּוּב וְזָאת תְּהִיכָּה הַמְגַפֵּה אֲשֶׁר יָגַת יְהִי אֶת כָּל הַעֲמִים אֲשֶׁר צָבָאוּ עַל יְרוּשָׁלָם. אֲשֶׁר יַצְבָּאוּ לֹא בְּתוּב, אֶלָּא אֲשֶׁר צָבָאוּ. אֲזֶה בְּתוּב וּבָרְבָּ גָּאוֹנָה תְּהִרּוּס קְמִיחָה. וְזה

אָמַר אֹיֵב אַרְדוֹף אֲשִׁיג אַחֲלָק שְׁלָל.

אויב, דא והוא ממנה רבּרָבָא על מצָרָאי, בשעתה דאתיהיב ליה שלטנותא על יִשְׂרָאֵל, חשיב דישיכינון תחות שלטניה. אלא דבר קדשא בריך הוא טורי עלמא, דהו מגין עלייהו. ולא תימא דא בלחודי, אלא כל אינון רבּרָבִין דמִמְנָן על בל עובדי עבודה כוכבים ומילות, ובד אתיהיב להו רשותא ושלטנותא על יִשְׂרָאֵל, כלחו בעאן דישיכון יִשְׂרָאֵל תחותתו.

יעל דא, אינון עמיון דתחות שלטנייהון דאיןון ממן, כלחו גערין גערין לשיצאה לוון, אלא דקדשא בריך הוא דבר טורי עלמא, ואגין עלייהו. ובד חמא משה דא, שרא לשבחא לקודשא בריך הוא, ואמר מי כמושה באלים יי'.

אמיר רבוי שמען, אילנא חד רבּרָבָא עלאה,

לשון הקידוש

אמר אויב – זה אותו ממנה גדור על המצריים, בשעה שננתן לו שלטונו על יִשְׂרָאֵל, חשב שישמיד אותם תחת שלטונו, אלא שוכבר הקדוש ברוך הוא אמר זה העולם שהיו מגינים עליום. ואל אמר זה לבדו, אלא כל אותם גורלים שמניגים על עמיום עובדי כוכבים ומילות. וכשנתנה להם רשות ושלטונו על יִשְׂרָאֵל, כלם רוצים להשמיד את

תקיֶפָא, בֵּיה אַתֶּנוּ עַלְאוֹן וַתְּתַאֲין. וְהוּא אַתָּה
בַּתְּרִיסְרִיפָר תְּחוּמִין, אַתְּתַקְפָת בְּאֶרְבָע סְטְרִי עַלְמָא,
דְּאַסְתְּחַרְאָן (נ"א דאתהבר) בְּדוֹזְכְתִּיהוּ. שְׁבָעִין עַנְפִין
סְלָקִין בְּגֻנִיה, וְאַתֶּנוּ מְגִיה, בָּעָקָר שְׂרָשָ׀יו יַגְקִין
אִינְנוּ סְחָרְגִיה, וְאִינְנוּ עַנְפִין דְּמִשְׁתְּכָחִין בְּאִילְנָא.

בְּדַ מְטִי עַדְן שְׁלַטְנִיה דְּכָל עַנְפָא וְעַנְפָא, בְּלָהּ
בְּעָאן לְשִׁיצָאָה כְּלָא גּוֹפָא דְּאִילְנָא, דְּאִידָהו^(ד)
עַקְרָא דְּכָלָהוּ עַנְפִין, הַהְוָא דְּשְׁלִיט עַלְיִיהוּ, וְיַשְׁרָאֵל
אַחִיךְן בֵּיה. בְּדַ מְטָא עַלְיִיהוּ שְׁלַטְנוֹתָא דְּהַהְוָא (נ"^ט ע"א)
גּוֹפָא דְּאִילְנָא, חַוְלָקָא דְּיַשְׁרָאֵל. בְּעֵי לְגַטְרָא
לוֹזָן, וְלִמְיָהָב שְׁלָמָא בְּכָלָהּ. וְעַל דָא שְׁבָעִים פְּרִי^(ז)
הַחָג, לְמִיחָב שְׁלָמָא לְשְׁבָעִין עַנְפִין דְּבָגוּ אִילְנָא.

וְעַל דָא מֵכְמוֹכָה בְּאַלְמָם יְיָ. (מֵאי בְּאַלְמָם. אִילְנָא. בְּמַה דָאַת
אָמַר, (ישעה א) כִּי יַבּוֹשׁ מַאֲלִים אֲשֶׁר חַמְרָתָב. דְּהָוָא אִילְנָא, דְּהָוָא פְּלַחַן

לשון הקורש

שְׁהָוָא עַקָּר שֶׁל כָּל הַעֲנָפִים, אָתוֹ
וְזַקָּ, בּוּ גּוֹנוּ עַלְיוֹנִים וְתְּחִתְוֹנִים, וְהוּא
מִתְּחַם בְּשִׁנְיִים עַשְׁר תְּחוּמִים, הַתְּחַזֵּק
בְּאֶרְבָּעָה צְדָדי הָעוֹלָם שְׁהָסְתּוֹבְבוּ^(ח)
(שהתחברו) בְּמַקוּםָם. שְׁבָעִים עַנְפִים עַולִים
בְּתוּכוּ וְנוֹזְנוּ מִפְנֵנוּ, בָּעָקָר שְׂרָשָ׀יו^(ז)
יַוְקִים הֵם סְבִיבָוּ, וְאָתוּם הַעֲנָפִים
שְׁנַמְצָאים בְּעֵץ.
וְעַל זֶה מֵכְמָה בְּאַלְמָם הָ). (מַה זֶה בְּאַלְמָם?
הָעַז, בָּמוּ שְׁגָמָר (ישעה א) כִּי יַבּוֹשׁ מַאֲלִים אֲשֶׁר חַמְרָתָב.
כָּלָם רֹצִים לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל גּוֹף הָעַז

לחר רפוא, דמתקקון בוניה. ואקרו אלים אילגנא) מי במאה דיעבד בעובך וירחם על פלא. מי במאה בכל ההיא סחרניה דאילגנא דאף על גב דאייה שלטה, נטיר לבלא, נטיר לבל שאר, ולא בעיא למעבד עמהון גמירה. מי במאה נאדר בקדש, בההוא חילא עלאה דאקרי קדש. נאדר בקדש ממש, ואקרי כה יי'نعم יי', זה אוקימנא מילוי.

מי במאה באלים יי'. (שמות טו) ר' יוסף פתח (קהלת א) ראיyi את כל המעשין אשר געשו תחת השם זהנה הפל הפל ורעות רוח. שלמה מלכא, דאסטלך בחכמתא יתירה על בל בני עלמא, היד אמר הפל עוזבין הפל ורעות רוח. יכול אף מעשה הצדקה, זה א בתיב (ישעה לט) וזה מעשה הצדקה שלום. אלא הוא אוקמה, כל המעשין אשר געשו

לשון הקורש

הרבנים.

מי במאה באלים ה. רבוי יוסף פתח, (קהלת א) ראיyi את בל המעשין אשר געשו תחת השם זהנה הפל הפל ורעות רוח. שלמה המלך שהתעללה בחכמה יתרה על בל בני העולם, אך אמר שביל המעשין הם הפל ורעות רוח? יכול אף מעשה הצדקה? ותורי כתוב (ישעה לט) וזה מעשה הצדקה

שאותו עץ שעיו עובדים לדפוס אחד שהיה חקוק בתוכו, ונקרוא אלים עז מי במאה שיעשה במאשיך וירחם על הפל. מי במאה בכל אותו סביב העץ, שאף על גב שהוא שלט – שומר את הפל, שומר את בל השאר, ולא רוצה לעשות עמם בלוין. מי במאה נאדר בקדש – באותו בה עליון שנקרא קדש, נאדר בקדש ממש, ונקרא בה ה'نعم ה', והרי בארנו את

תחת השם שמש בתיב. שאני מעשה האזכרה, דאייה לעילא מן שימוש.

והנה הפל הפל ורעות רות, מאי קא מיר. אי תימא הפל הפל במא דאוקימנא, דאייה בריא דחכמתא, במא דאת אמר הפל הפלים אמר קהילת, ואינון הפלים קיומה דעלמא דלעילא ותתא. מאי תימא בהאי, דכתיב הבא, הפל הפל ורעות רות. (ויהא מלטא רא תחת השם בתיב).

אלא הבי אוקמיה, והבי הוא. תא חוי, בשעה דעוזדין מתבשرون לחתתא, ובר נש אשתחל בפיולחנא דמלכא קדיישא, ההוא מלא דעביד, הפל אתעביד מייניה לעילא. ולית לך הפל, דלית ליה קלא, דסליק ואתעטר לעילא, ואתעביד סיגורא קמי קדשא בריך הוא.

שלום? אלא הרי פרשו, כתוב ב' הפל הפל ורעות רות? נהרי דבר זה מחת השם המעשימים אשר נעשו תחת השם. שונה מעשה האזכרה, שהוא למעלה מן השם.

אלא כד פרשו וכד הוא. בא ראה, בשעה שהמעשים מבשרים למטה ואדם משתחל בעבודת המלך הקדוש - מאותו דבר שעושה, געשה ממנה הפל למעלה, ואין לך הפל שאין לו קול שעולה ומתעטר למעלה, וגעשה סיגור לפני הקדוש ברוך הוא.

והנה הפל הפל ורעות רות, מה זה אומר? אם תאמר הפל הפל במו שבארנו, שהוא בסוד החכמה, במו שנאמר הפל הפלים אמר קהילת. ואותם הפלים קיימ של העולם של מעלה ושל מטה. מה תאמר בזה שכתב בז'

וְכֹל אִינּוֹן עוֹבְדִין דְאַשְׁתָּדֵל בְּהֵזֶב רֶגֶל נֶשׁ, דְלָאו
אִינּוֹן פּוֹלְחָנָא דְקֹידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הַהוּא
מֶלֶה דְעַבֵּיד, הַכָּל יַתְעַבֵּיד מִגְיָה, וְאַזְלָא וְשָׁאַטָּה
בְּעַלְמָא. וּבְדַנְקָת נְפָקָת גְּשָׁמָתִיה דְבָרֶנֶשׁ, הַהוּא הַכָּל
מְגַלְגָּלָא לִיה בְּעַלְמָא, בְּאַבְנָא בְּקִוְסְפִיתָא, כִּמְהָ
דְבָתִיב, (שמואל א כה) וְאַתְּ נֶפֶשׁ אַיְבִיךְ יַקְלֻעָה בְּתוֹךְ
כַּפְרַתְקָלָע.

מְאֵי יַקְלֻעָה. הַהוּא הַכָּל דְמְגַלְגָּל לִיה סְהָרְגִיָּה
בְּעַלְמָא, כְּדַיְן כָּל מְלִין דְמַתְעַבְדִין (וְאִינּוֹן דְתַחֲוָת
שְׁמַשָּׁא) דְלָאו אִינּוֹן פּוֹלְחָנָא דְקֹידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הַכָּל
יַתְעַבֵּיד מִגְיָהוּ, אִיהָז תְּבִירָא דְרוֹחָא, דְמַתְבֵּר
לְרוֹחָא דְסָלִיק וְנֵהִית וּמְתַגְלִיל בְּעַלְמָא, הַדָּא הוּא
דְבָתִיב הַכָּל וּרְעוּת רְוִית. אַבְלָה הַהִיא מֶלֶה דְאִיהָז
פּוֹלְחָנָא דְמִרְיָה דָא סָלִיק (אַקְרֵי) לְעַיְלָא מִן שְׁמַשָּׁא,
וְאַתְּעַבֵּיד מִגְיָה הַכָּל קְדִישָׁא, וְדָא הוּא זְרֻעָא דְזָרֻעָ

לשון הקודש

וְכֹל אַוְתָם מְעַשִּׂים שְׁמַשְׁתָּדֵל בְּהָם
הָאָדָם שְׁאַיִם עֲבוֹדָת הַקְדוּשָׁה בְּרוֹךְ הוּא
— מְאוֹתוֹ דָבָר שְׁעוֹשָׁה, נְעִשָּׂה מְמֻנוֹ
הַכָּל, וְהַזְּלָקָה וּמְשׁוּטָט בְּעוֹלָם. וּבְשִׁוּצָאת
גְּשָׁמָת הָאָדָם, אַוְתוֹ הַכָּל מְגַלְגָּל אַוְתוֹ
בְּעוֹלָם בְּאַבְנָה בְּכַפְרַתְקָלָע, בְּכַתּוֹב
(שמואל-א כה) וְאַתְּ נֶפֶשׁ אַיְבִיךְ יַקְלֻעָה
עֲבוֹדָת רְבּוֹנוֹ, וְהִזְלָה נִקְרָא מַעַל
בְּתוֹךְ כַּפְרַתְקָלָע.

בֶּרֶנֶשׁ בְּהַהוּא עַלְמָא, וַיְמִיהָ שְׂמִיהָ. צְדָקָה. דְּבָתִיבָן
(הוושע י) זָרָעָו לְכֶם לְאַדָּקָה.

הָאֵי מְדֻבֵּר לֵיהּ לְבֶרֶנֶשׁ, פֶּד תִּפְיוֹק גְּשֶׁמְתִיָּה
מִיְּנִיהָ, וְסַלְקָא לְהָבָתְרָא דְּכָבָוד דְּלָעִילָא
אֲשֶׁתְבָחָ לְאַתְצְרָרָא בְּצַרְזָרָא דְּתַחַיִם, הָדָא הַזָּא
דְּבָתִיבָן, (ישעה כח) וְחַלְדָן לְפָנֵיךְ צְדָקָה בְּגַיִן לְדָבָרָא
לְךָ, לְסַלְקָא לְךָ, (טו אתר) לְאַתְרָא דְּאַקְרָרִי בְּבָוד יְיָ.
דְּבָתִיבָן, (ישעה כח) בְּבָוד יְיָ יְאַסְפֶּךָ.

כָּל אַיִן גְּשֶׁמְתִין, דְּהַהוּא הַבָּל קְדִישָׁא מְדֻבֵּר
לְהָנוּ, הַהוּא דְּאַקְרָרִי בְּבָוד יְיָ, בְּגַיִשׁ לְזֹן בְּגַיִיהָ,
וְאַתְצְרִין בְּיִהְיָה. (הָרָא הוּא דְּבָתִיבָן בְּבָוד ה' יְאַסְפֶּךָ) וְדָא אַקְרָרִי
גִּיחָא דְּרוֹחָה. אָבָל אַחֲרָא וְרַעֲוָת רֹות אַקְרָרִי.
וּבָאוּן אַיִן צְדִיקִיא. דָּבָל עַזְבָּדִיהָן לְעַלְלָא מִן
שְׁמִשָּׁא וּזְרַעַיָּן זָרָעָא דְּצְדָקָה, לְמַזְבֵּי לְזֹן לְעַלְמָא

לשון הקידוש

לְשֶׁמֶשׁ, וְגַעֲשָׁה מַפְנֵיו הַבָּל קְדוֹשָׁ, וְזֹה
אָוֹתָךְ (ממקומם) לְמַקּוֹם שְׁנָקְרָא בְּבָוד ה'
הַגּוֹרָע שׁׁוֹרָע הָאָדָם בְּאַוְתָו עַוְלָם, וּמָה
שְׁמוֹ? צְדָקָה, שְׁבָתָוב (הושע י) זָרָעָו לְכֶם
כָּל אַוְתָן גְּשֶׁמְתִין שָׁאוֹתוֹ הַבָּל קְדוֹשָׁ
מְנַהָּג אָוֹתָן, אַוְתָנוֹ שְׁנָקְרָא בְּבָוד ה'
כּוֹנֵס אָוֹתָן לְתוֹכוֹ וְגַנְגָרוֹת בָּו. וְזֹה שְׁבָתָוב
בְּבָוד ה' יְאַסְפֶּךָ וְזֹה נִקְרָא נְחַת רֹות. אָבָל
הַאֲחֵר נִקְרָא רַעֲוָת רֹות. אֲשֶׁר הַצְדִיקִים
הַחַיִם. וְזֹה שְׁבָתָוב (ישעה ט) וְחַלְדָן לְפָנֵיךְ
צְדָקָה, בְּדִי לְהַנְהִגָּן אָוֹתָה, לְהַעֲלוֹת